

# درسنامه درس دهم

## \*\*\* واژه آموزی

کلمه هایی که با (انگیز) و (آمیز) ترکیب می شوند ، کلمه های مرکب هستند .

مثال : غرور آمیز / خیال انگیز

! **نکته اول :** این کلمه ها ترکیب شده از یک واژه ی معنی دار + قسمت معنی ساز هستند .

! **نکته دوم :** کلمه ی آمیز به معنی آمیخته ، همراه و مُحرک می باشد و کلمه ی انگیز وقتی که با کلمه دیگری بیاید در معنی باعث و مُحرک می باشد .

مثال : نسیمِ عنبرِ آمیز یعنی نسیمی که همراه با بوی عنبر است .

روزِ غمِ انگیز یعنی روزی که باعثِ غم و ناراحتی است .

## \* نمایش

لازم است برای اجرای نمایش در کلاس موارد زیر رعایت شود :

(۱) صحنه پردازی : فضای اجرای نمایش مناسب موضوع طراحی شود .

(۲) انتخاب نقش : بعد از بررسی و خواندن متن نمایش شخصیت ها انتخاب شوند .

(۳) اجرای نمایش : بعد از تعیین نقش ، هرکس ویژگی شخصیت مربوط به خود را اجرا کند .

(۴) نقد و بررسی : بعد از پایان نمایش درباره ی اجرای هر فرد بحث و نقد و بررسی انجام و مباحث جمع بندی شود تا در موارد بعدی رعایت شود .

## ! نکته املائی

یکی از راه های تقویت املا ، کامل کردن بند یا قسمت هایی از درس است که کلماتی از آن جا افتاده است . روش دیگر برای تقویت املا ، جا انداختن حرفِ دارای ارزش املائی از کلمه ی مورد نظر می باشد .

## ! نکته نگارشی

در درس اول این کتاب در مورد زندگی نامه نویسی مطالبی گفته شد با یادآوری نکات گفته شده موارد زیر در زندگی نامه نویسی رعایت کنید :

(الف) نام و شهرت فرد مورد نظر . (ب) محل زندگی و دوره ی تاریخی او . (ج) تحصیلات او .

(د) آثار او (ه) تأثیر و نقش او در جامعه . (و) مکان و زمان فوت و علت فوت .

## تاریخ ادبیات

استاد محمود فرشچیان نقاش و نگارگرِ بزرگِ ایرانی در ۴ بهمن ۱۳۰۸ در اصفهان زاده شد. برخی از آثار استاد: ضامن آهو، طرحی از شمایل امام رضا، پنجمین روز آفرینش که در این تابلو همه ی مخلوقات زمینی و آسمانی بر ستایش پروردگار مشغول هستند. تابلوی عصر عاشورا، طراحی پنجمین ضریح حرم امام رضا (ع) از دیگر آثار او می باشد و ایشان امروز موفق به کسب ده ها جایزه ی داخلی و بین المللی شده است.



## تمرین

(۱) پنج کلمه با انگیز و پنج کلمه با آمیز بنویسید و با انتخاب خودت معنی و ترکیب از هر کدام بنویسید؟

.....

.....

.....

.....

.....

(۲) در جای خالی کلمه ی مناسب قرار دهید؟

حیرت انگیز      شگفت انگیز      شور انگیز      غم انگیز      هیجان انگیز

- ورزشکاران با پیروزی ..... خود به وطن باز گشتند .

- پایان رستم و سهراب بسیار ..... بود .

- حتماً این سرود کوتاه ..... را می شناسید .

- جهان ، سرشار از پدیده های ..... هست .

- زندگی زنبور عسل را با دقت مطالعه کنید..... است .

(۳) سه ترکیب معنی دار مانند ترکیب داده شده بنویس ؟ ( ترتیب کلمه ها رعایت شود . )

غروب های خیال انگیز زاینده رود .



.....

.....

.....

۴) شعر زیر را با دقت بخوان و با توجه به شعر به سوالات پاسخ بده ؟

به کزو ماند سرایِ زر نگار

- نام نیکو گر بماند ز آدمی

تا بماند نامِ نیکت پایدار

- نام نیکِ رفتگان ضایع مکن

..... قالب شعر :

..... قافیه :

..... شاعر :

..... معنی و مفهوم:

۵) حروفِ جا افتاده را در کلمه های زیر بنویسید ؟

- محمود دوست داشت .....روب های خیال انگیز زاینده رود را ن.....اشی کند .

- استاد با نگاه های ت.....سین آمیز او را تشویب..... می کرد .

- او است..... دادی فوق الع.....اده در این داشت .

- محمود با چشم های بسته طر..... آ.....و را کشید .

- او می دانست .....رور آف..... هنر است .

۶) جمله های زیر را بخوان و کلمه ی جا افتاده را با توجه به درس در جای خالی بنویس ؟

- در کارگاه استاد امامی ، شعرهای دلنشین ..... ، ..... و جلال الدین محمد

(مولوی) ..... می شد .

- به یادِ مادرِ خود افتاد که هر وقت کارش ..... می خورد می گفت : !.....!

- استاد امامی ، بی صبرانه می گفت : « به به ! به به ! به تو می گویند هنرمند ! من ..... که تو یکی از

..... بزرگ نقاشی خواهی شد . »

۷) با توجه به نکات زندگی نامه نویسی ، زندگی نامه ی استاد فرشچیان را به صورت کوتاه بنویس ؟

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

۸ بیت زیر را بازنویسی کن ؟

از این بچه ، در آشکار و نهان

بخندند بر من مهان جهان

* خودسنجی درس دهم :			
خ	خ	ق	ن
۱) معنی کلمات انگیز و آمیز و ساخت کلمه ی جدید معنادار با آن ها را فراگرفتم.			
۲) با یکی از روش های تقویت املا آشنا شدم.			
۳) در نوشتن خلاصه نویسی مهارت پیدا کردم.			

* والدین سنجی :			
خ	خ	ق	ن
۱) فرزندم کلمات مرکب با انگیز و آمیز می سازد و معنی آن ها را می فهمد .			
۲) در نوشتن املا با روش جدید تقویت املا پیشرفت داشته است .			
۳) بدون کمک و راهنمایی توانست معنی شعر را به صورت خلاصه بنویسد .			
۴) به راحتی زندگی نامه می نویسد .			



### تست های درس دهم

۱) عبارت زیر چند جمله است ؟

استاد امامی بی صبرانه می گفت : « به به ! به به ! به تو می گویند هنرمند من مطمئنم که تو یکی از استادان بزرگ نقاشی خواهی شد »

الف) ۸ جمله       ب) ۷ جمله       ج) ۶ جمله       د) ۵ جمله

۲) در کدام گزینه منادا وجود دارد ؟

الف) به به ! به به ! به تو می گویند هنرمند       ب) استاد ، از کجا باید شروع کنم

ج) غرور آفت هنر است       د) نه همه را ذهنی کشیده ام

۳ « محمود » در جمله ی زیر چه نقشی دارد ؟

هیچ چیز از نگاه کنجکاو و جست و جوگر « محمود » دور نمی ماند .

الف) نهاد « فاعل »  ب) مفعول  ج) قید  د) مضاف الیه

۴ در عبارت زیر چند کلمه غیر ساده وجود دارد ؟

در کارگاه استاد امامی شعرهای دلنشین حافظ جلال الدین محمد زمزمه می شد و محمود با این سروده ها و نقش و نگاره ها پرورش می یافت .

الف) ۶  ب) ۵  ج) ۴  د) ۳

۵ شعر زیر اثر کیست ؟

- نام نیکو گر بماند ز آدمی

الف) فردوسی  ب) حافظ  ج) جلال الدین محمد  د) سعدی

۶ بیت زیر چند جمله دارد ؟

- نام نیکو گر بماند ز آدمی

الف) ۵ جمله  ب) ۴ جمله  ج) ۳ جمله  د) ۲ جمله

۷ در مورد بیت زیر کدام گزینه درست است ؟

- نام نیک رفتگان ضایع مکن

الف) نام نیک در مصراع اول نهاد است  ب) پایدار در مصراع دوم صفت است

ج) بیت دو جمله دارد  د) نهاد هر دو جمله محذوف است

۸ در شعر زیر ترکیب های « نام نیکو و سرای زرنگار » به ترتیب چه نوعی هستند ؟

- نام نیکو گر بماند ز آدمی

الف) وصفی - اضافی  ب) اضافی - وصفی  ج) وصفی - وصفی  د) اضافی - اضافی

۹ کدام صفت « مرکب » است ؟

الف) هنرمند  ب) نام آشنا  ج) جست و جوگر  د) گذران

۱۰ کدام « ترکیب وصفی » نیست ؟

الف) ابرهای گذران  ب) شعرهای دلنشین  ج) استعدادهای فوق العاده  د) بسیار کم حرف

۱۱ از نظر استاد امامی ، آفت هنر چیست ؟

الف) صبر  ب) بردباری  ج) تشویق زیاد  د) غرور

۱۲ « ضامن آهو » لقب کدام یک از امامان بزرگوار می باشد ؟

الف) امام رضا (ع)  ب) امام جواد (ع)  ج) امام هادی (ع)  د) امام حسن عسگری (ع)

۱۳) در کدام گزینه « کنایه » به کار رفته است ؟

ب) هر وقت کارش گره می خورد

الف) غرور آفت هنر است

د) چرا مثل بچه ها حرف می زنی

ج) شعرهای حافظ و مولانا زمزمه شد